80 szám. **ÉRTESITŐ.** 1840.

Lapjainkkal e' f. év utólsó — azaz oct. 1sejétül dec. utóljaig tartó — negyedére a' szerkesztő hivatalnál vagy a' cs. kir. postahivataloknál 2fr. 24 kr. pengővel előfizetendőknek a' mult országgyülési törvényczikkelyekkel együtt készek vagyunk szolgálni. Ezt értesitésül 's illetőleg válaszul több rendü tudakozásra

A' JELENKORI és TARSALKODÓ
szerkesztő 's kiadó hivatala.

KISDEDUTAZÓ

2) Irta Lukács Pál, csinos boritékba kötve 8 pengő krajczárért kapható a' pesti könyvárusoknál. (5)

Figyelmeztetés.

„Véres-boszu" czim alatti regényem rövid idő multával sajtó alól felszabadulván; törekvésemet előfizetők gyüjtésével elősegitő, 's tudósitásaikat eddig ne talán be nem küldő pártfogóimat ezennel kérem; miszerint a' példányonként 1 ft. 20 kr. peng. tevő járulatot, az előfizetők névsorozatával együtt f. oct. végéig beküldeni ne terheltessenek. Temesvárott oct. 1ső napján 1840.

Ormós Zsigmond.

JELENTÉS Hartleben C. A. könyvárusnál megjelent e' következő czimű tanitókönyv:

Elemi MAGYAR NYELVTAN

gyakorlatilag előadva.

Irta Széchy Ágoston Imre,

a' kegyes tanitórendből, és a' magyar tud. tars. lev. tagja.

Pesten 1840 Hartleben könyvárus költségén.

Ára kötetlen 30, kötve 36 kr. peng. p.

A' könyv hasznosságát eléggé nyilványitja kitüzött czélja, mit a' szerző e' jelszó által tudat: „A' nyelv gondolkodás eszköze hallható jelek által; a' nyelvtan eredeti föladása tehát a' kisdedek értelmi tehetségeit lépésenként gyakorlani 's kifejteni, hogy beszéd által gondolkodni, gondolkozás által beszélni tanuljanak." Ehhez képest e' tanitókönyv egészen a' kisdedek, millyenek az első, második deák iskolákba járók, foghatóságához van mérve. Az oktatás kérdések 's feletekben elemező 's összezőleg (Analytice et Synthetice) közöltetik: azért minden nyelvtani fogalom 's határzat alkatrészei előre bocsátott peldák 's peldamondatokban terjesztetik elő, 's ezekből vonatik el részenként a' kérdésbeni fogalom, vagy határzat, ugy hogy a' tanulók a' különféle beszédrészek, ezek alakzatai (formae) 's egymáshozi viszonyaik, 's ezekből származó nyelvszabályok fogalmai 's határzatira lépésenkent vezettetnek 's igy mind ezek értelmére mintegy érzékileg juttatnak. Ehhez járul összeleg 257 nyelvtani gyakorlás, mellyek közül majd minden felelet után egy kettő következik. Ezek részint készpéldákból állanak, hogy a' magyarázott fogalmat vagy határzatot megérzékitve lássák a' tanulók: vagy föladasokból, hogy a' kérdésbeni fogalmak 's határzatok szerint magok képezzenek példákat, 's igy a' nyelvszabályokat a' beszédben 's irásban alkalmazni tanulják. Ennél fogva e' tanitókönyv az anyanyelvet, mint a' gondolkodás és értelmesség eszközét, tárgyalja, hogy a' kisdedek minételőbb tanulhatásra ügyesülnessenek.

1) **Hengermalom.** A' pesti hengermalom-egyesület részvényesei ezennel fölszólittatnak részvényeik száztóli tizedrészének helybeli nagy kereskedő Kappel Fridrik urnál 1840ik évi oct. 31ikéig leendő negyedik befizetésére. Költ Pesten, sept. 30kán 1840. A' pesti hengermalom-egyesület választmányi üléséből. (3)

Jelentés

Alulirt a' t.cz.közönségnek tisztelettel jelenti, hogy arany verőmű raktárát a' hatvani utczából a' granátos utczába Siebreich J. J. úr fűszeres kereskedésébe tette által, miért is művének valódi jóságáról a' t.cz.közönség eddigelé meg győződve levén, annak további méltányolását tisztelettel ajánlja. Wagner József, pesti polg. aranyverő.

1) **A' hazai cs. kir. szabaditékos gacsi gyapjuszövet és finom posztógyár** részirül ezennel közhirré tétetik, hogy az **Miskolczon minden készitményinek árulhelyet** nyitott, hol oct. 14 ül kezdve oda rendelt gyari ügyvivője által, **kelméibül jutalmas, szabott, gyári áron szolgáland,** mint jelenleg **pesti és lossonczi raktelyen** történik; miért is ajánlja magát a' közönseg kegyébe. (3)

1) A' solti uradalomhoz tartozó kir.kisebb haszonvételek jövő sz. György naptól három egymásutáni esztendőre bizonyos körülmények miatt nem oct.5kén, hanem nov. 16án Pesten Huszárháznál delutáni három orakor tartandó árverés útján kiadandók. (3

1) **Adomány-jószágok.**

(145) A' nm. magyar kir. udv. kamara rendeletéből ns. Varasd megyében fekvő Millyana és Nagy-Tábor kam. urodalmak adományozandokul hirdettetnek.

Ezen uradalmak alkotórészei 's becsára iránt Bécsben a' nm. cs. kir. köz. udv. kamránál, Budán pedig a' nm. magyar kir. udv. kamránál, valamint a' zágráb kamarai igazgatóságnál is, értesülhetni, 's azokat a' venni akarók a' hely szinen meg is tekinthetik.

Ki tehát a' két uradalom' egyikét vagy másikát vagy akár mind a' kettőt együtt megnyerni kivánják, határozottan kifejezett nyilatkozásaikkal 's a' szükseges bizonyitványokkal ellátott folyamodásukat legfölebb 1840. nov. 30kán délutáni 2 óráig akár Bécsben a' nm. közöns. udv. kamránál, akár Budán a' nm. magyar kir. udv. kamránál mulhatlanul 's annál bizonyosabban beadják, minthogy legfelsőbb világos utasitásnál fogva a' később érkezett vagy bizonytalan nyilatkozások tekintetbe nem vétetnek 's azonnal visszautasittatnak. (3

1) **Árverési hirdetés.**

(2280) A' nm. m. kir. udv. kincstár f. 1840ik évi sept. 23. 33306ik szám alatt költ kegyes rendelete következtében a' kir. épitő fő igazgatóság részérül ezennel közhirré adatik: hogy az 1840%ki évben a' budapesti k.épületeknél előfordulló fogyatkozások kiigazitása 's helyrehozása nyilványos árcsökkentés után azon műmesterekneк fog átengedtetni, kik ezen munkákat legjobban, legtartósabban, és legkisebb árért végbe vinni magokat lekötelezik. Minél fogva mind azon épitő műmesterek, ugymint: kőművesek, kőfaragók, cserepesek, ácsok, asztalosok, lakatosok, üvegesek, fazekasok, rézművesek, bádogosok, kötélgyártók, festők, bodnárok, kerékgyártók, kovácsok, kéfekötők, kútmesterek és kárpitosok, kik egy vagy más munkát átvenni szándékoznak és az alább kitett bánatpénzt, melly az árcsökkentés berekesztésivel meghatározandó, 's a' kezesség fejében leteendő summába foglaltatni fog, az árcsökkentés előtt készpénzben letenni képesek, ezennel azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy a' k. kincstár biztositására nézve, a' kötelezvények felsőbbhelyi jóváhagyása után, a' fenn érintett summát akár kamatos statusjaiросok, akár házakra,

vagy házhelyekre 's egyéb birtokra törvényes idomban szerkezett bizonyitványok által kicseréltethetik.

Az illető épitő műmesterek tehát az itt levő k. kamrai épület 2ik emeletében a' számvevői tisztség biztossági szobajában következő napokon reggeli 9 órakor megjelenésre ezennel felszólittatnak. Ugymint:

Arcsökkentés napja 1840ik évben	épitő műmesterek.	Bánatpénz pengőben for.
october 12kén	Kőművesek	139
	Kőfaragó	11
	Cserepes	32
	Ács	45
	Lakatos	172
	Üveges	54
	Fazekas	89
october 13kán	Rézműves	13
	Bádogos	12
	Kötélgyártó	3
	Festő	22
	Bodnár	14
	Kerékgyártó	10
	Kovács	22
	Kefekötő	9
	Kutmester	3
	Butorboritó	10
octob. 14kén	Asztalos budai épületekre	118
	Asztalos pesti épületekre	40
	Asztalos butorok és belső eszk.	50

A' közelebbi föltetek az arcsökkentés napjan közönségessé fognak tétetni: mellyek azonban addig is, valamint az előlegesen meghatározott munkabér is a' rendes hivatalos órákon Budán a' kir. epitészi fő igazgató hivatalnál megtekinthetők.

Egyszersmind arra figyelmeztetnek az illető műmesterek, hogy azon esetben, ha az árcsökkentés által kikeletkezett munkabér az épen emlitett és előlegesen meghatározottnál alább szállana, későbbi ajánlatok nem fogadtatnak el. A' kir. magyarországi fő épitői igazgatóság által. Budán sept. 28kán 1840. (3)

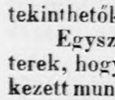

Gőzhajók járása

October ben 1840.

Bécsből Pozsonyba és Pestre:

Galathea, Árpád,) egymást és Maria Anna:) felváltva: *minden másod napon*

Pestrül Pozsonyba és Bécsbe:

Galathea, Árpád,) egymást és Maria Anna:) fölváltva: *minden másod napon*

Pestrül Zimonyba és Drenkovára:	Zimonybul Pestre:
Jó Ferencz: egymást váltva	Iső Ferencz: egymást váltva
Zrínyi: 2, 11, 18, 27.	Zrinyi: 6. 13, 22. 27.

2) **Hirdetés.**

(16916) A' nm. magyar kiralyi udvari kincstár rendeléséből ezennel közhirré tétetik: hogy folyó esztendei octob. 14én a' marmarosi kamrai igazgatóság épületében következő gabonamennyiségek beszállitása fog nyilványos árcsökkentésre kitétetni, és a' legjutalmasb azt kivánóknak szállitás végett átengedtetni.

A' beszállitandó gabonának mennyisége következő és pedig:

a) Szigetre magyarországi tiszta		búzából	25900	p. m.
Husztra	dtto	dtto	2000	„ „
Bústyaházára	dtto	dtto	4700	„ „
Kiralymezőre és Dombóra		dtto	3000	„ „
Rahóra	dtto	dtto	1200	„ „
Tisza-Ujlakra	dtto	dtto	1000	„ „
Körösmezőre galicziai		dtto	1000	„ „
Vissóra és Fainára		dtto	2500	„ „
		összesen	41300	„ „
b) Szigetre magyarországi rozsból			1400	p. m.
Kiralymezőre és Dombóra		dtto	3000	„ „
Rahóra	dtto	dtto	400	„ „
Tisza-Ujlakra	dtto	dtto	1000	„ „
Kőrösmezőre galicziai		dtto	200	„ „
Vissóra és Fainára		dtto	1000	„ „
		összesen	7000	„ „
c) Szigetra magyarországi kukoriczaból			13100	p. m.
Husztra	dtto	dtto	5000	„ „
Bustyaházára	dtto	dtto	1000	„ „
Kiralymezőre és Dombóra		dtto	9000	„ „
Rakóra	dtto	dtto	5000	„ „
Vissóra és Fainára galicziai		dtto	5500	„ „
		összesen	38600	„ „
(d Szigetre Rónaszékkel marmarosi zabból			5900	p. m.
Husztra	dtto	dtto	700	„ „
Kiralymezőre és Dombóra		dtto	400	„ „
Rahóra	dtto	dtto	300	„ „
Tisza-Ujlakra magyarországi		dtto	100	„ „
		összesen	7400	„ „

E' gabonamennyiségekbül tartoznak a' vállalkozók, és pedig Szigetre, Rónaszékre, Husztra, Bustyaházára, Kiralymezőre és Dombóra, Tisza-Ujlakra, és Vissóra az egész szállitásnak egy negyed részét januárius — a' masodik negyedrészt 's ha a' magtárakba több is elférne május hónap — a' hátra lévő mennyiséget pedig augusztus hónap utoljáig 1841ik esztendőben — Rahóra Kőrösmezőre és Fainára az egész szállitásnak egy harmadrészét april.—a' második harmadrészet julius, 's a' többit september hónap utoljáig szinte 1841 esztendőben beszállitani.

A' kiknek tehát ezen gabonaszállitásokat magokra vállalni kedvök van, ezennel felszólittatnak a' mondott napon Szigeten Marmarosban, a' kir. kamrai igazgatóság épületében, délelőtt 9 óráig vagy személyesen vagy törvényes és szükséges bánatpénzzel ellátott meghatalmazattjaik, 's képviselőik által megjelenni, vagy irott hasonlóúl szükséges bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a' marmarosi kir. kam. igazgatóság elnökének az árveres fenirt határnapját megelőző estig azaz f. évi oct. 13áig estve benyujtani.

Hasonlóúl fog f. évi oct. 14kén a' tokaji sóhivatalnál 500 pozs. mérőbül álló kukoriczaszállitás, — mellynek fele januárius végeig 1841ben beszállitandó, — nyilványos árcsökkentésnek kitétetni 's a' legkevesebbet kivánónak átadatni. A' vállalkozók tehát szükséges bánatpénzzel ellátva az emlitett sóhivatalnál delelőtti 9 órakor leendő megjelenésre felszólittatnak,

Az árverés és kötelezvény közelebbi föltételei mind, a' m. k. udvari kamra számvevő hivatalában Budán, mind a' marmarosi kir. kam. igazgatóságnál Szigeten vagy a' tokaji sóhivatalnál naponkint láthatók. Budán september 12kén 1840. (3)

3) **Hirdetés.**

(144) A' m. kir. udv. kincstar rendeléséből közhirré tétetik, hogy sz. kir. Károlyvár vára haszonvételei: ugymint a' Kulpa vizen álló fahid, bor és pályinka vámzatjai f. e. sept. 30kán, nemkülönben a' mázsálási jog, és kaszálló az elobbeni f. e. nov. 1jén, az utóbbi pedig szinte azon hónap 5kén árverés utján a' legtöbbet igéróknek három egymásután következendő esztendőre bérbe adandók lesznek; a' bérleni szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva a' fen kijelelt helyre 's napokra meghivatnak; az illető szerződési föltétek pedig a' városi számvevő hivatalnál megolvashatók. (3)